

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Braşov, plaşa mare nr. 30.
Biserici nefrancate nu se pri-
mesc. — Manuscrisurile nu se
returnează.

INSERATE
se primesc la Administraţiunea în
Braşov şi la următoarele
BIBLIOTECI DE ANUNŢURI:
la Viena: la N. Oakes Nachst.,
Ruz. Augenthaler & Emeric Les-
ner, Heinrich Schalok, A. Op-
pelek Nachst., Anton Oppelk.
la Budapesta: la A. V. Gold-
berger, Ekestein Bormat, Julius
Leopold (VII Erzşebet-Körot).

PREȚUL INSERŢIUNILOR:
o seriă garonod pe o colonă
10 bani pentru o publicare.
Publicări mai dese după tari-
fi şi învoiaşă. — RECLAME pe
pagina 3-a o seriă 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXV.

"GAZETA" iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austria-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe şase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Dumned 2 fr. pe an.
Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 franci, pe şase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Dumned 8 franci.
Se pronunţă la toate ofi-
ciile poştale din ţinut şi din
afară şi la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brşov:
Administraţiunea. Plaşa mare.
Tergul Inului Nr. 30. Otacşu
I.: Pe un an 20 cor., pe şase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dnul în casă: Pe un an
24 cor., pe 6 luni 12 c., pe trei
luni 6 corone. — Un exemplar
10 bani. — Atât abonamentele
cât şi inserţiunile sunt a se
plăti înainte.

Nr. 169.

Braşov, Vineri 2 (15) August.

1902.

Centenarul poetului Lenau.

Un poet german sărbătorit de şovinistii unguri! Ne-a fost dat să vedem şi acest spectacul mai mult decât curios. El s'a petrecut erî în Csatad, comitatul Torontal, unde s'a serbat aniversarea de o sută de ani a născerii poetului german Nicolae Lenau, cel ce în copilăria se numia Niembseh care era numele tatălui său, un funcţionar domonial în Csatad. Lenau e numele de poet ce şi l'a ales fiul său, cel inzestrat cu mare talent, cu multă fantăsie şi simţ estetic.

Lenau şi-a făcut studiile inferioare gimnasiale în Peştă. Moşul său apoi îl duse la Viena să-şi facă acolo studiile superioare. Era nestatornic la studiu. întâi a ascultat dreptul, apoi medicina. In cele din urmă ajunse a-şi face un nume cu frumoşele, dăr melancolicele sale poesii, în societatea vienesă, şi, părăsind cu totul studiul, se ocupa numai cu publicarea şi tipărirea poeziilor sale. Uşuratic cum era, el trecu în America să-şi încerce acolo norocul, dăr se întorse curând desamăgit în Germania, unde a continuat activitatea sa poetică, dăr după alte nouă decepţiuni, ce le-a avut cu amorurile sale nefericite, i-se sdruncină cu totul sistemul de nervi şi ajunse în casa de sănătate dela Döbling, lângă Viena. Aici după şese ani de suferinţă muri în August 1850.

Fiindcă s'a născut şi şi-a petrecut copilăria în Ungaria, deşi părinţii săi au fost neaoşi Germani, şi fiindcă între poesiiile sale germane se află şi câte-va, cari descriu cu loc viaţa din patria sa natală, pa-riozii şovinisti îl reclamă pentru ei, ca Maghiar şi spiritul lui îl de-clară de maghiar maghiar, dând a-se înţelege, că numai în urma unei în-templări el a ajuns să pună pe hâr-tie preţinsele sale cugete şi senti-mente maghiare în idionul nemţesc car' nu în cel maghiar.

Am primit, exclamă „P. Lloyd“, la început şi noi mai multe binefaceri din partea Germanilor, dăr le-am dat în schimb la rëndul său un poet ca Lenau.

Nu-i mirare, că pe lângă o astfel de dispoziţie, şovinisti jidano-maghiari au luat ei inşişi iniţiativa pentru serbarea centenarului lui Lenau; au umblat ei inşişi să facă colecte pentr'un monument, şi au com-pus ei inşişi programul festiv, care dispune să se cante numai cantece unguresci în amintirea poetului ger-man, ér renegatul Herzeg (mai în-ainte Herzog) să-i ţină discursul co-memorativ.

Serbarea dela Csatad a fost me-nită dăr a servi pentru înălţarea şi lauda „spiritului unguresc“ al lui Le-nau! Ce copilăria! Ce speculă ne-démnă, care a putut să rêsară nu-mai în era jidano-maghiară de astădi. Cum vor aceşti şovinisti se secvestreze chiar şi spiritul acelei limbă, pe care o persecută şi o bat-jocuresc, când ea este folosită de locuitorii germani din Ungaria!

Ceea ce a învăţat Lenau, ca s'ajungă a fi poet renumit la Nemţi, a învăţat numai în Austria şi în Germania. In şcolile secundare din Ungaria, în jumătatea dintăiă a se-colului trecut, când a trăit Lenau, se propunea latinesce!

Vedeţi îndrăsnela şi tendinţa şovinistă! Lenau să trecă de Ma-ghiar şi să fie laudat ca Maghiar, nu ca German din Ungaria.

Se scie de ce. Şovinisti vor ca Maghiarii să trecă şi ei ca mare na-ţiune cultă pe lângă cea germană, dovedind că pot furnisa chiar şi poeţi germani şi deci merită laudele estraordinare, ce li-le-a adus împé-ratul Wilhelm în vestitul său toast dela Budapesta.

Acésta e partea ideală a nisuin-ţelor şoviniste. Cea practică însă este că cu modul acesta ajung a dovedi *urbi et orbi*, că Germanii din Un-garia, nici când ajung a fi poeţi re-

numiţi ai naţiunii lor, nu sunt ad-mişi şi recunoscuţi ca Germani, ci numai ca Maghiari, pe globul un-guresc!

De la congresul pentru emigrări.

Am amintit erî de moţiunea făcută la congresul din Timişóra de cătră secţi-a din Gyertyámos a societăţii ţeranilor din Ungaria de sud (Südungarischer Bauern-verein). Revenim astădi asupra acestei mo-ţiuni, reproducând din ea pasagele mai marcante. Êtă-o:

Onorat congres!

Secţi-a din Gyertyámos a societăţii agricole a ţeranilor din Ungaria de sud, îşi exprimă mulţumirea cătră comitetul, care a pus la cale acest congres, fiindcă ne-a dat privilegiu să cercetăm şi discutăm cau-sele emigrării şi să luăm măsuri spre a le împiedeca. Secţi-a din comuna Gyertyámos a studiat chestiunea cu deamănuntul şi a luat următorul conclud:

1. Nu mai încapă îndoielă, că în co-muna Gyertyámos şi împrejurimi emigră-rile iau proporţii din ce în ce mai mari, aşa că consecinţele emigrărilor se resimt deja în relaţiile muncitorilor şi în popu-laţiune. In ţinutul nostru se simte lipsa de braţe. Pe de altă parte noi am ajuns la convingerea, că raporturile economice la noi sunt atât de deprimătoare, încât agricultorii abia mai sunt capabili de a suporta chiar şi cele mai nefînsemnate plăţi ale muncitorilor.

Causele emigrării, după judecata nós-tră, sunt de doué feluri:

1. Cause economice.

2. Cause morale, sociale şi politice.

Causele economice se resumă în ur-mătoarele:

Prin anii 60 şi 70, în urma preţurilor urcate de cereale, valórea proprietăţilor fonciare s'a urcat rapid. Inmulţindu-se populaţia, fie-care tată de familie căuta a-şi asigura esistenţa şi progresul familiei sale prin cumpărarea de proprietăţi.

Se înţelege, că cea mai mare parte a preţului de cumpărare, fû acoperit din împrumuturi, pentru cari se plăteau pro-cente mari. Prin anii 1880 a scădut rapid

preţul cerealelor. S'a întâmplat, că recolta brută a pămîntului nu putea acoperi munca, contribuţia, capitalul, procentele şi amor-tisaţiunile rêmase din alţi ani, aşa că în anii cu recolta mijlocie, abia rêmănea un prisos pentru traiu.

Din toate acestea rezultă, că emigră-rile s'ar puté împiedeca seu restringe, decât:

1. S'ar aduce în proporţie egală pro-dusul proprietăţii cu sarcinile. Acésta s'ar puté ajunge ori prin urcarea preţurilor ce-realelor, ori prin împuţinarea sarcinelor.

2. Decă se vor împuţina procentele şi rentele sarcinelor întabulate pe pro-prietate.

3. Prin promovarea prăsirei vitelor şi mai ales prin urcarea preţurilor vitelor.

4. Prin colonisare şi parcelare po-trivită.

Am relevat chiar dela început, că emigrările au şi cause morale, sociale şi politice.

Decă ne uităm împrejur în iubita noastră patrie, observăm pretutindenea, că prin şcolî se dă puţină importanţă *instruc-ţiei religioşee, morale şi educaţiunei*. Obser-văm, că generaţia tinêră, ce iese din şcolă, încetul cu încetul îşi pierde bunele mo-ravuri, fiindcă cultura lor e lipsită de basa religioşă şi morală. De aici rezultă nemulţumirea cu relaţiile modeste. S'a sfinşit cu *sîrguinţa, cruţarea, căsnicia şi cu toate virtuţile de mai înainte ale popo-rului nostru!* Locul acestora l'a ocupat înclinarea spre comoditate, *luxul şi trândăvia*. Nu este decât natural, că pe lângă o educaţie, cum am arătat'o, cu cât vor cheltui mai mult ómenii peste averea lor, cu atât mai mult îşi provócă singuri de-sastrul şi apoi — *emigrézá*.

Acésta s'ar puté delătura în parte prin aceea, că se va da o mai mare im-portanţă în şcolile primare educaţiunei *religioşee-morale*, aşa că instrucţia şi edu-caţia să pëtrundă la inima elevului şi să o in-fluenteze în mod binefăcëtor. Dăr acésta nu se póte ajunge alt-fel, decât decât co-pilul va fi introdus în învăţăturile reli-giunei şi de cătră mama sa. Mai departe, pentru-ca în şcolile primare să se póta face cultivarea inimei, după părerea nós-

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Un duel curios.

De Charles Monsellet

Locul unde aveau să dueleze cei doi adversari era o sală mare, înaltă, bine luminată, elegantă, frumoşă sub toate rap-porturile.

La mijlocul ei era o masă, pe care se găsea mulţime de mâncări şi beuturi între cele mai scumpe şi mai rare, şi care avea numai doué tacâmuri, tacâmu-rile celor doi adversari. Nu voesc să nu-mesc pe aceşti doi duelanţi cu numele lor adevărate, fiindcă amândoi sunt din înalta aristocraţie, amândoi ómeni cu vađă cu putere şi cu averi mari, ci fi voiú numi numai, pe unul Ernest şi pe celălalt contele Falbaire.

Inainte cu o ři, unul dintre aceşti doi nobili insultase într'un mod brusce pe celălalt şi fără îndoială, duelul era să se facă. Dăr de óre-ce amândoi erau de o

potrivă de siguri în mânuirea sabiei, a floretei seu a pistolului şi cum mai erau amândoi nisce ómeni de spirit, se deci-seră a nu se mai servi în duelul lor de nici-una dintre armele obicinuite. Şi fiind că afară de acestea amândoi erau afară din cale lacomî, încât erau cunoscuţi peste tot, se deciseră să se dueleze într'un mod fôrte curios şi adecă cu mân-care şi cine va puté consuma mai mult, acela va fi învingëtorul. Se aduseră mar-tori şi se luară toate măsurile şi condiţi-ile, şi toate regulile.

Ideia acésta s'ar päre ridicolă, dăr la drept vorbind, adusă la îndeplinire, de-vine oribilă.

* * *

— Incepeţi domnilor! se auđiră vo-cile secundanţilor.

Cei doi adversari salutându-se, se aşedară la masă, unul în faţa celuilalt.

Secundanţii se aşedară la o altă masă în apropiere, de unde puteau bine observa tot ce se petrece la masa com-batanţilor.

Era séra, la órele şese.

La mieđul noştii, prânđul compus din mâncările cele mai escelente şi din beuturile cele mai fine şi mai tari să ter-mină, nerămânđ nicî unul dintre com-batanţii nici învins, nici învingëtor.

Ernest ridea mereu şi contele Fal-baire să päre fôrte liniscit, cum era el în tot-deuna după-ce mânca.

Secundanţii ordonară al doilea prânđ.

Sosi la moment al doilea prânđ, com-pus éráşî din o mulţime de mâncări şi beuturi. ca şi cel dintăi.

Până atunci cei doi adversari nu vorbiră aprópe nimic. Când se începú însé al doilea prânđ, deveniră amândoi mai vorbitori. Şi afară de frăsele de politeţă ce şi-le schimbau din când în când, înce-pură a vorbi despre felul mâncărilor, despre beuturi, despre dueluri şi despre alte lucruri.

— E escelentă friptura acésta, înce-pú Ernest.

— Nu sunt tocmai de părerea D-v.

reşpunde contele Falbaire; în general fripturile de felul acesta nu-mî plac.

Ernest se înclină în semn, că res-pectă părerea contelui.

— Decă n'aveţi nimic în potrivă, mai observă contele Falbaire cred, că am puté lăsa de-ocamdată vinul d'Ermitage. Aşî fi de părere să luăm vin de Château-Montrose. După părerea mea e cu mult mai gustos şi mai tare.

— Cum doriţi, pentru mine este egal, domnule conte!

Secundanţii se uitau miraţi. Nu-şî putuseră nici-odată închipui să póta ci-neva mânca şi bea atât de mult.

* * *

— E timpul, să luăm supeul, řise contele Falbaire, după-ce amândoi beură cafeaua.

— Da, să luăm supeul reşpunde Er-nest.

Şi imediat se aduseră din nou pe masă cărnuri reci, raci de mare şi o mul-ţime de alte mâncări, apoi vinuri de Rin, de Bordeaux şi de Champagne.

Dela „Tipografia A. Mureșianu“ din Brașov,

se pot procura următoarele cărți:

(La cărțile aici înșirate este a se mai adauge pe lângă portul postal arătat, încă 25 bani pentru recomandăție.)

Scrieri istorice.

Memorii din 1848—49 de Vas. Moldovan, fost Legationar III în 1848—49. Prețul cor. 1 (cu posta cor. 1.10)

„Colonel David baron Urs de Margina la Solferino și Lissa“, interesanta și eminenta conferență, ce a ținut'o d-nul colonel c. și r. *Francisc Rieger* în reuniunile militare dela Brașov și Sibiu. Broșura conține și două portrete bine reușite ale baronului Urs, unul din anii de mai înainte, când încă era major, și altul din timpul mai recent; mai conține și o hartă a Lissei, cum și ilustrațiunea mormântului eroului nostru. Prețul 80 b. (plus 6 b. porto.)

Viața și operele lui Andrei Mureșianu, studiu istoric-literar de Ioan Rațiu, prof. ord. la preparandia din Blăși. Prețul 2 cor. plus porto 10 bani. Venitul curat al acestui op se va contribui la formarea unui fond pentru Internatul preparand al din Blăși.

„Pentru memoria lui Avram Iancu“, apelul dat către miușterul de interne D. Perceș prin d-l Dr. Amos Francu în cauza fondului pentru monumentul lui Iancu. Prețul este 1 coronă. În România 2 lei plus 5 bani porto.

„Pintea Viteaz“, tradițiuni, legende și schițe istorice, de *Ioan Pop-Reteganu*. Cea mai completă scriere despre eroul Pintea. In ea se cuprind foarte interesante tradițiuni și istorisiri din lăoțe părțile, pe unde a umbat Pintea. Prețul 40 bani plus 6 bani porto.

„Românul în sat și la oște“. Acesta este titlul unei noue cărți, ce d-l *Ioan Pop Reteganu*, cunoscutul și meritatul nostru scriitor popular, a dat literaturii române. Prețul 20 b., cu posta 26 b.

„David Almășianu“, schițe biografice de *Ioan Pop-Reteganu*. Broșura acesta, prezintă și multe momente de însemnătate istorică. Prețul 60 b. (cu posta 66 b.)

Lupta pentru drept de Dr. Rudolf de Ihering traducere de Teodor V. Păcățian. Prețul 2 cor. (+ 10 b. porto).

„Țeranul român și ungar din Ardeal“, studiu psihologic popular de I. Paul. Prețul 1 cor. (+ 5 b. porto).

„Reflexiuni fugitive“ la cap. I din cartea lui Dr. Réthy László intitulat „Az oláh nyelv és nemzet megalakulása“, scrisă de Arghirobarb. Prețul 40 bani. (+ 56 p.)

Mănăstirea Putna în Bucovina de fracție *Forumbescu*. Prețul 20 b. (+ 3 b. porto.)

Cursul la bursa din Viena.

Din 13 August n. 1902.

Renta ung. de aur 4%	121.30
Renta de corone ung. 4%	98.—
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%	119.—
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%	100 —
Oblig. căil. fer. ung. de oști I. emis.	118.80
Bonuri rurale croate 4%	97.60
Bonuri rurale croate-slavone	98.—
Impr. ung. cu premii	203.50
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	162.40
Renta de argint austr.	101.90
Renta de hârtie austr.	101.75
Renta de aur austr.	121.65
Losuri din 1860.	152.25
Acții de-ale Băncii austro-ungară	15 96
Acții de-ale Băncii ung. de credit.	728.50
Acții de-ale Băncii austr. de credit.	685.50
Napoleondori	19.—
Mărci imperiale germane	117.—
London vista	239.77½
Paris vista	95.15
Rente austr. 4% de corone	99.90
Note italiene.	94.10

Cursul pieței Brașov.

Din 14 August n. 1902.

Banot rom. Cump.	18.90	Vând.	18.94
Argint român.	18.80	„	18.88
Napoleondori.	19.04	„	19.07
Galbeni	11.20	„	10.30
Ruble Rosesci	2.54	„	—
Mărci germane	117.25	„	—
Lire turcesci	21.40	„	21.50
Seris fonc. Albina 5%	101,—	„	102.—

De inchiriat
este dela 1 Octomvre st. n. 1902,
o locuință frumoasă

cu cinci odăi de locuit, toate cătră stradă, o bucătărie, cămară, pivniță etc. în
strada Caterinei nr. 17,
apropie de piață.
Informațiuni tot acolo, la proprietarul casei.

Abonamente la
„Gazeta Transilvaniei“
se pot face ori și când pe timp mai îndelungat séu lunare.

— **A N U N T .** —

Cu ziua de ađi punem în circulație cea mai renumită și plăcută apă minerală

„**REPATI**“

provenită din isvorul „Bathori“ din Kászon-Imper, în stare cât se pöte mai prospeta.

Profesorul de universitate **Dr. Bela Lengyel** se exprimă astfel:

„Isvorul din Kászon-Imper „Repati“ dă o apă alcalin acidă de tot escelentă, care prin compozițiunea ei chimică fericită, precum și în urma conțiautului estraordinar de acid-carbonic, formeză o specialitate de apă minerală din cele mai escelente și merită deci de a fi de aproape apreciată.“

Profesorul **Dr. Sigismund Purjesz** dice:

„Confirm, cum că apa minerală „Repati“ s'a întrebuintat de mine cu bun succes la vindecarea de afecțiuni cataralice ale membranelor mucoșe.

Profesorul **Dr. Wilhelm Hankó** se exprimă astfel:

„Apa minerală „Repati“ este nu numai o apă escelentă de beut, ci este tot-odată o apă vindecătoare, de efect neprețuit, și pöte concura în orice privință cu apa scumpă împorțată din Boemia, numită apă de Krondorf.“

Depositul principal se află
in Têrgul boilor nr. 4.
Administrația isvorului e în Kászon-Imper.

18—25 (593)

Sz. 6073—1902.

tlkv.

Arverési hirdetményi kivonat.

A fogarasi kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi hogy Dr. Leményi Jenő brassói ügyvéd végrehajtatónak Tinciu Petre Szuszánna s társ. végrehajtást szenvedő elleni 72 korona 55 fillér tokekövetelés és járulékal iránti végrehajtási ügyében a brassói kir. törv. szak (a fogarasi kir. járásbiróság) területén levő Szerata község határában fekvő nevezett végrehajtat szenvedők, továbbá Pralea George (kinek neje Pralea Anna) özv. Susána Gavrila Tinciu, Stanciuela Mária s l. Murarescu (kinek férje Stanciuela Nicolae) tulajdonát képező és a szeratai 43 sz. tjkvben A f alatt foglalt 57. 88 hrsz. ingatlanra 368 kor. 1255 hrsz. ingatlan 24 kor. 2735 „ „ 52 „ „ „ 1265/2 „ „ 69 „ 2741 „ „ 39 „ 1404 „ „ 66 „ 3119 „ „ 39 „ 1436/2, 1437 „ „ 88 „ 3285 „ „ 27 „ 1545 „ „ 47 „ 4126 „ „ 24 „ 1582 „ „ 59 „ 4889 „ „ 09 „ 1777 „ „ 25 „ 6407 „ „ 10 „ 2264 „ „ 27 „ koronában ezennel megállapított kikiáltási árban, elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1902 évi Octóber hó 6-ik napján délelőtt 9 órakor Szerata községben megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozők tartoznak az ingatlanok beesésának 10% -át készpénzben, vagy az 1881. LX t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881 november 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyi-miniszteri rendelet 8 §-ában, kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. LX t. cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt át szolgáltatni.

Fogaras, 1902 évi június hó 25-ik napján.

A kir. járásbiróság, mint tlknyvi hatóság.

621.1—1

TIPOGRAFIA

A. Mureșianu

Brașov, Têrgul Inului Nr. 30.

Acest stabiliment este provédut cu cele mai bune mijloce tehnice și fiind bine asortat cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne este pus în pozițiune de a puté esecuta **ori-ce comande** cu promptitudine și acuratețã, precum:

IMPRIMATE ARTISTICE
IN AUR, ARGINT ȘI COLORI.

CĂRTI DE ȘCIINȚA,
LITERATURĂ ȘI DIDACTICE

STATUTE.

FOI PERIODICE.

BILETE DE VISITĂ
DIFERITE FORMATE.

PROGRAME ELEGANTE.

BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE NUNȚĂ
DUPĂ DORINȚĂ ȘI ÎN COLORI.

ANUNȚURI.

REGISTRE ȘI IMPRIMATE
pentru toate speciile de serviciuri.

BILANȚURI.

Compturi, Adrese,
Circulare, Scrisori.

Coverte, în tolă mătimea.

TARIFE COMERCIALE,
INDUSTRIALE, de HOTELURI
și RESTAURANTE.

PREȚURI-CURENTE ȘI DIVERSE

BILETE DE INMORMENTARI.

Comandele eventuale se primesc în biuroul tipografiei, Brașov Têrgul Inului Nr. 30, etagiul I, cătră stradă. — Prețurile moderate. — Comandele din afară rugăm a le adresa la

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașov.

ANUNCIURI
inserțiuni și reclame,

sunt a se adresa subscrișei
administratiunii. În cazul pu-

șicării unui anunciu mai mult
de odată se face scădemânt,
care cresce cu cât publicarea
se face mai de multe-ori.

Administr. „Gazetei Trans.“